

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОИИ СОВЕТИНИНГ VII СЕССИЯСИ

РЕСПУБЛИКАДА ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ ТОВАРЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИНГ АҲВОЛИ ВА УЛАРНИ ЯНАДА КЎПРОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат Р. ҚУРБОНОВ доклади

Депутат ўртоқлар!

Партиянинг XXIII съезди совет кишиларининг моддий фаровонлиги ва маданий турмуш даражасини оширишни энг муҳим вазифа қилиб қўйди.

Бутун мамлакат каби Ўзбекистон экономикаси ва маданияти ҳам КПСС XXIII съездининг халқ ҳўжалигини ривожлантириш беш йиллик реаллашган Директиваларида белгиланган асосий натижаларга мувофиқ ривожланиб бормоқда.

Тўрт йил мобайнида ялпи иқтисодий маҳсулот ишлаб чиқариш 24 процент кўпайди, миллий даромад 21 процент ошди. Саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш 24 процент ортди. Халқ ҳўжалигининг барча тармоқларида техника даражаси юксалди, иқтисодий ишлаб чиқаришни интенсификациялаштириш даражаси кўтарилди.

Шу йиллар ичида 56 та янги йиринк саноат корхонаси ишга туширилди, республиканинг иқтисодий потенциални кўп даража ўстирди.

Қишлоқ ҳўжалик меҳнатқашларини анча катта муваффақиятларга эришдилар. Республиканинг қолқоз ва сохвозорлар 16 миллион тонна, ялпи планда қўзда тутилганча 550 минг тонна орқин пахта етиштирилди. Сабзавот ва резавор йиллар етиштириш 1,5-2 баравар, шол етиштириш 40 процент кўпайди.

Аҳолининг турмуш даражаси ошди. Ишлаб турмуш ҳар бир киши хисобига реал даромадлар 26 процент, иқтисодий истеъмол фонди 56 процент, товар обороти 43 процент ортди. Шу йиллар ичида уй-жойлар, мактаблар, мактабгача болалар муассасалари ва кўпгина бошқа маданий-маиший иншоотлар қурилиб, ишга туширилди.

Аҳолига коммунал ва маиший хизматни янада яхшилаш соҳасида бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

Шундай қилиб, КПСС XXIII съезди саноатини анча кўп ўстириш, қишлоқ ҳўжалигини юксак суръатлар билан ривожлантириш ва халқ фаровонлигини янада яхшилаш, барча совет кишиларининг моддий ва маданий ҳўжасини тўлақон қилиш соҳасида олдинчи кўп йиллар асосий натижаларга эришилди.

Аҳолига коммунал ва маиший хизматни янада яхшилаш соҳасида бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

Шундай қилиб, КПСС XXIII съезди саноатини анча кўп ўстириш, қишлоқ ҳўжалигини юксак суръатлар билан ривожлантириш ва халқ фаровонлигини янада яхшилаш, барча совет кишиларининг моддий ва маданий ҳўжасини тўлақон қилиш соҳасида олдинчи кўп йиллар асосий натижаларга эришилди.

Аҳолига коммунал ва маиший хизматни янада яхшилаш соҳасида бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

Шундай қилиб, КПСС XXIII съезди саноатини анча кўп ўстириш, қишлоқ ҳўжалигини юксак суръатлар билан ривожлантириш ва халқ фаровонлигини янада яхшилаш, барча совет кишиларининг моддий ва маданий ҳўжасини тўлақон қилиш соҳасида олдинчи кўп йиллар асосий натижаларга эришилди.

Аҳолига коммунал ва маиший хизматни янада яхшилаш соҳасида бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

Шундай қилиб, КПСС XXIII съезди саноатини анча кўп ўстириш, қишлоқ ҳўжалигини юксак суръатлар билан ривожлантириш ва халқ фаровонлигини янада яхшилаш, барча совет кишиларининг моддий ва маданий ҳўжасини тўлақон қилиш соҳасида олдинчи кўп йиллар асосий натижаларга эришилди.

Аҳолига коммунал ва маиший хизматни янада яхшилаш соҳасида бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

Шундай қилиб, КПСС XXIII съезди саноатини анча кўп ўстириш, қишлоқ ҳўжалигини юксак суръатлар билан ривожлантириш ва халқ фаровонлигини янада яхшилаш, барча совет кишиларининг моддий ва маданий ҳўжасини тўлақон қилиш соҳасида олдинчи кўп йиллар асосий натижаларга эришилди.

Аҳолига коммунал ва маиший хизматни янада яхшилаш соҳасида бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

Шундай қилиб, КПСС XXIII съезди саноатини анча кўп ўстириш, қишлоқ ҳўжалигини юксак суръатлар билан ривожлантириш ва халқ фаровонлигини янада яхшилаш, барча совет кишиларининг моддий ва маданий ҳўжасини тўлақон қилиш соҳасида олдинчи кўп йиллар асосий натижаларга эришилди.

Аҳолига коммунал ва маиший хизматни янада яхшилаш соҳасида бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

Шундай қилиб, КПСС XXIII съезди саноатини анча кўп ўстириш, қишлоқ ҳўжалигини юксак суръатлар билан ривожлантириш ва халқ фаровонлигини янада яхшилаш, барча совет кишиларининг моддий ва маданий ҳўжасини тўлақон қилиш соҳасида олдинчи кўп йиллар асосий натижаларга эришилди.

Аҳолига коммунал ва маиший хизматни янада яхшилаш соҳасида бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

учун керакли хилма-хил буюмларни тайёрламоқдалар. Ана шу товарларни ишлаб чиқариш ҳажми йил сайин кўпайиб бормоқда. Тошкент, Қарши, Бухоро, Қўқон, Чирчиқ, Термиз, Олмалиқда ва бошқа шаҳарларда иқтисодлаштирилган бир қанча ательеда қурилди. Мебель саноати корхоналари техника билан таъминланди, ишлаб турган корхоналар реконструкция қилинди ва кенгайтирилди, янги корхоналар қурилди. Самарқанд ва Янгйўл мебель фабрикалари ишга туширилди. Мебель ишлаб чиқариш тўрт йил ичида қарийб 1,5 баравар кўпайди.

Аммо шунинг ҳам айтиб ўтиш керакики, ҳалқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасида кўп иш қилинганга қарамай, республика аҳолисининг талабига тоғарларга бўлган эҳтиёжини маҳаллий саноат қондирмаётган.

Маҳаллий саноат республиканинг ип газламаларга бўлган эҳтиёжини атиги учдан бир қисминин, шойи газлама ва чарм поймафал, кийим-кечак ва трикотаж буюмларига бўлган эҳтиёжини тахминан ярмини, сут ва сўт маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини 45 процентини, гўшт маҳсулотларига бўлган эҳтиёжининг 40 процентини, қондир маҳсулотларига бўлган эҳтиёжининг 63 процентини таъминламоқда ва ҳўқоз.

Шунинг ҳам айтиб ўтиш керакики, республиканинг янада кўп хом ашё, энергетика ва меҳнат ресурсларидан ҳамда халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришни катта имкониятлардан ҳамда етарли даражада фойдаланилмаётган. Бунинг натижасида ип газлама ва шойи газлама, кийим-кечак ва трикотаж буюмлар, шунингдек озиқ-овқат маҳсулотлари мамлакатнинг бошқа районларидан республикамизга йил сайин кўп миқдорда келтирилмоқда.

Масалан, биз ҳар йили РСФСРдан кўп миқдорда болалар ўйнайди қанчонлар, аргичоқлар, снэхоқон, қўйроқ қароватлар, ўйнайди қанчонлар, кўф-калит ва ошқини маҳсулотлар ва бошқа кўпгина маиший товарлар ҳамда рўзгор товарлари келтирилмоқда.

Қарийб 5 минг километр масофада Болтиқ бўйи республикаларидан чанг қочқин асосблар, тароқ, пол қочқин учун шварбалар, ёғочдан ясалган ўйинчоқлар ва бошқа буюмларни келтирилмоқда.

Ленин шунга қарамай, ана шу товарларни кўпроқ ишлаб чиқариш ва уларнинг хилларини кўпайтириш учун машинасозлик, химия, элентр техника, элентр саноати, ёғочсозлик ва бошқа саноат тармоқларининг ишлаб чиқариш имкониятларидан етарли даражада фойдаланилмаётган. Қўшнчи шундай ҳоллар ҳам рўй бердики, корхоналар ҳеч асос бўлмагани ҳолда аҳолига керакли товарлар ишлаб чиқаришни тўхтатиб қўйдилар ёки бу товарларнинг ҳажминини қисқартирдилар.

Масалан, «Ташкентильмаш», «Тошкентабель», Андижондаги «Алжумуар» заводи, Тошкентдаги лас-бўк заводи, пластмасса буюмлар фабрикаси, спорт товарлари фабрикаси, сабақ қандайдиган трикотаж фабрикаси, шойи тўши фабрикаси ва бошқа корхоналар аҳолига мазкур бўлган кўпгина товарларни, маданий-маиший буюмлар ва рўзгор буюмларини ишлаб чиқаришни тўхтатдилар.

Қўқондаги элентр машинасозлик заводи элентр дамоллар ишлаб чиқаришга тайёрларини қўзғиб юборди. Тошкентдаги элентр техника заводи Сергелда элентрлаштирилган ўйинчоқлар ишлаб чиқарувчи ўз филиалини хануз ташкил этган эмас.

Ана шу корхоналар, тегишли министрликлар ва идораларнинг ҳафзаларидан бундай муҳим ишлар беришни қарашга барҳам беришни талаб этиш, халқ истеъмоли товарларини ишлаб чиқаришни таъминлаш учун уларнинг жаовбарлигини ошириш керак.

КПСС XXIII съезди ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг сифатини тубдан яхшилашни энг муҳим вазифаларининг бири сифатида белгилар сурди. Республиканинг соҳада муайян ишлар қилинди. Қўқонга корхоналарнинг коллективлари буюмларнинг хилларини яхшилаш ва кўпайтириш соҳасида жиддий иш олиб бормоқдалар. Тошкентдаги 1-поймафал фабрикаси, Қўқон ва Янгйўл поймафал фабрикалари, Тошкентдаги 2-тикувчилик фабрикаси, «Қизил тоғ» тикувчилик фирмаси ва бошқалар шунлар жумласидандир. Республиканинг бир қанча корхоналар ишлаб чиқарган буюмлар мамлакатимиздаги истеъмолчилар орасидагина эмас, балки мажон бозорида ҳам шўҳрат қозонди.

Республиканинг бир қанча корхоналар ўз маҳсулотларини давлатнинг «Сифат белгиси» аттестациясига таъдим этиш учун курашмоқдалар.

Аммо, халқ истеъмоли қилади қанчонлар кўп хилларининг сифати халқ ҳам йас. Маҳсулотнинг сифатини текширувчи давлат инспекцияси ўтган йили Ёлғиз саноат министрлиги бўйича текширилган товарларнинг анча қисминини шу жумладан, кийим-кечакларнинг 35,2 процентини, трикотаж

буюмларнинг 81 процентини, шойи газламаларнинг 64,1 процентини браки қилган, сортини пасайтирган ва қау-қўстини тузатиш учун қайтариб юборган.

Бухоро, Чирчиқ поймафал фабрикаларида, Хива, Қарши тикувчилик фабрикаларида ва бошқа бир қанча корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати кўнгилдагидек эмас.

Бунинг боиси шунки, кўп корхоналарда ишлаб чиқариш технологиясига риол қилинмаётган, корхоналарнинг раҳбарлари ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини пухта контроль қилиб турмайдилар. Ишга масъулиятсизлик билан қармоқдалар. Бунинг натижасида халқ истеъмоли қиладиган товарларнинг кўп турларини савдо таъшилотларига етказиб бериш пилани бажарилмай қолмоқда.

Корхоналар, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари ана шу нуқсонларини тугатиб, халқ истеъмоли товарларини сифати кўпайтириш ишларини пухта бажаришни таъминлаш чораларини кўришлари лозим.

Депутат ўртоқлар! Мен сизларнинг эътиборингизга яна бир масалага жалб етмоқчиман. Республика корхоналарида талайгина миқдорда чинқидилар бор. Бу чинқидилардан асосий ишлаб чиқаришда фойдаланилиниш илосини йўқ, Баъзи корхоналар маҳсус цехлари ташкил этиб, халқ истеъмоли учун керакли хилма-хил товарларини ишлаб чиқариш мақсадида ана шу чинқидилардан фойдаланмоқдалар.

Тошкентдаги трикотаж фирмаси кенг истеъмоли товарлари цехини ташкил этди. Бу цех ўтган йили қўшнча равишда 67 минг сўмлик маҳсулот берди. Бундай цехлар Самарқанддаги трикотаж фабрикасида, Тошкентдаги «Учқун» фирмасида ва бошқа бир қанча корхоналарда вукудга келтирилди. Ленин шундай бўлса ҳам, кўп корхоналарнинг раҳбарлари ана шу муҳим ишга тегишли ҳўқоз беришмайдилар.

Шунинг айтиш керакики, маҳаллий Советлар иқтисодиёт комитетлари ҳам капитал қурилиш масалаларига, капитал маблағлардан энг самарали фойдаланиш, қувватларини ўз вақтида ишга тушириш, қурилиш ишларининг сифатини яхшилаш масалаларига етарли даражада эътибор бермайдилар, корхоналарини қуриш ва уларнинг қувватларини ишга тушириш планларининг доим бажарилмай қоллиши йўқ қўймоқдалар, қурилиш ташкилотлари ва корхоналар раҳбарлари олдида давлат планларини бажариш юзасидан қаттиқ талаблар қўймайдилар, уларга зарур бўлмаган қувватларни бериш.

Халқ истеъмоли қиладиган товарларнинг кўп турларини ишлаб чиқариш планлари бажарилмай қоллиши қўшнча равишда кўпайиб бормоқда. Бунинг боиси шунки, янгидан ишга туширилаётган қувватлар сўғ улаштирилмоқда, ишлаб турган корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш сира ҳам кўнгилдагидек эмас, маълумлашмоқда кўп вақт бекор турди ва иш вақти беҳуда сарф бўлди.

1967 йилда Андижонда ички трикотаж ишлаб чиқариладиган фабрика ишга туширилган эди. Ана шу фабрика бу йил тула қувват билан ишлаш керак эди. Ҳақиқатда эса, фабриканинг қувватидан 40 процент фойдаланилди.

Наманганда шунинг ва қостанбон газламалар қонбидида, Тошкентдаги табиий ва синтетик чарм ташкилотини «Ўзбекистон» билан бирга, Фаргона шойи тўши фабрикасида ишга туширилган қувватларни ўзлаштириш муддатларини кечинмоқда.

Тошкент тўқимачилик қонбидида ишлаб чиқариш қувватларидан 72 процент миқдорда, Наманган поймафал фабрикасида 70 процент миқдорда фойдаланилган.

Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишда бундай қўнғилсиз ҳоллар министрликлар ва корхоналарнинг раҳбарларини таъминлаш солаётган бўлса керак.

Иқтисодий ишлаб чиқариш солаётганларини оширишни маълумлашмоқда шунки, янги корхоналарнинг ишга тушириш йўли билангина эмас, балки, аввало, вукудга келтирилган ишлаб чиқариш қувватларидан хашроқ фойдаланиш, материал ва меҳнат ресурсларини тежас сарф қилиш, юксак меҳнат умумдорлигига эришиш йўли билан ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш керак. Мен бу йили алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман.

Машина-ускуналардан тўла фойдаланиш, машиналарнинг бекор турлиларини тугатиш учун кураш-маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг катта резервидир.

Кўп корхоналарда ил вақтидан фойдаланиш ҳам муқалло қўнғилдагидек эмас. Талайгина корхоналарда кадрлар ўртасида қўнғилсиз халқ халқ қатта.

Меҳнатини илмий ташкил этиш — коммунист қурилишининг ҳўзирги босқичида партия иқтисодий сифатининг асосий йўналишларидан биридир. Шундай бўлса ҳам, энгил саноат, озиқ-овқат саноати, гўшт-сут саноати, маҳаллий саноат министрликлари, олабш иқтисодиёт комитетлари ана шу муҳим масала билан сўт шўғулланмоқдалар.

Айрим корхоналарда меҳнатини ил ташкил этиш юзасидан ишлаб чиқариш планлар қўнғилсиз бажарилмай қолди.

Энгил саноат, озиқ-овқат саноат

Самарқанд шаҳрида рўзгор хўжалиқининг заводи, Тошкентда ювелир фабрикаси ва бошқа бир қанча муҳим объектлар қурилиши қонфирсиз олиб бормоқда. Бунинг натижасида республика халқ истеъмоли учун керакли кўп товарларни олабш қилаётган.

Министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари бундай нуқсонларини тугатиш учун зарур чораларни кўришлари лозим.

Маҳаллий саноат иншоотлари қурилиши қонфирсиз эмас. 1969 йилда ишга туширилиш лозим бўлган 10 та янги корхонанинг атиги 3 таси фойдаланиш учун тоширилди. Қурилиш ишлари бу йил ҳам пайсалга солинмоқда. Бу йил ишга тушириш муқалламан 15 янги корхонанинг атиги 5 таси бўйича қурилиш қонғилсиз олиб бормоқда.

Тошкент шаҳрида бадиий буюмлар фабрикаси, Марғилон ва Ўзбекистон тикувчилик фабрикалари, Зоминда бадиий буюмлар фабрикаси ва бошқа бир қанча иншоотлар қурилиши жуда сўт бормоқда.

Қурилиш муддатларининг узайтириб юборилишида пудратчи ташкилотлар зиммасига катта жаовбарлиқ юкланди, аммо шу билан бирга қазақчиларнинг уларни ҳам айбдордирлар. Энгил саноат, озиқ-овқат саноати, гўшт-сут саноати, маҳаллий саноат, маиший хизмат министрликлари лойиҳа-смета ҳўжасини қўнғилсиз ўз вақтида тошқимайдилар, лойиҳа-сметани сифатини назорат қилмайдилар, қурилишчи материал ва машина-ускуналар билан ўз вақтида таъминламайдилар.

Пудратчи олабш қурилиш минис-трликлар эса қурилиш ишларини илмий асосда ташкил этиш, қурилишчи зарур материаллар, машиналар, меҳанизмлар ва ишчи кучлари билан таъминлаш учун зарур чораларни кўришлари лозим.

Шунинг айтиш керакики, маҳаллий Советлар иқтисодиёт комитетлари ҳам капитал қурилиш масалаларига, капитал маблағлардан энг самарали фойдаланиш, қувватларини ўз вақтида ишга тушириш, қурилиш ишларининг сифатини яхшилаш масалаларига етарли даражада эътибор бермайдилар, корхоналарини қуриш ва уларнинг қувватларини ишга тушириш планларининг доим бажарилмай қоллиши йўқ қўймоқдалар, қурилиш ташкилотлари ва корхоналар раҳбарлари олдида давлат планларини бажариш юзасидан қаттиқ талаблар қўймайдилар, уларга зарур бўлмаган қувватларни бериш.

Халқ истеъмоли қиладиган товарларнинг кўп турларини ишлаб чиқариш планлари бажарилмай қоллиши қўшнча равишда кўпайиб бормоқда. Бунинг боиси шунки, янгидан ишга туширилаётган қувватлар сўғ улаштирилмоқда, ишлаб турган корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш сира ҳам кўнгилдагидек эмас, маълумлашмоқда кўп вақт бекор турди ва иш вақти беҳуда сарф бўлди.

1967 йилда Андижонда ички трикотаж ишлаб чиқариладиган фабрика ишга туширилган эди. Ана шу фабрика бу йил тула қувват билан ишлаш керак эди. Ҳақиқатда эса, фабриканинг қувватидан 40 процент фойдаланилди.

Наманганда шунинг ва қостанбон газламалар қонбидида, Тошкентдаги табиий ва синтетик чарм ташкилотини «Ўзбекистон» билан бирга, Фаргона шойи тўши фабрикасида ишга туширилган қувватларни ўзлаштириш муддатларини кечинмоқда.

Тошкент тўқимачилик қонбидида ишлаб чиқариш қувватларидан 72 процент миқдорда, Наманган поймафал фабрикасида 70 процент миқдорда фойдаланилган.

Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишда бундай қўнғилсиз ҳоллар министрликлар ва корхоналарнинг раҳбарларини таъминлаш солаётган бўлса керак.

Иқтисодий ишлаб чиқариш солаётганларини оширишни маълумлашмоқда шунки, янги корхоналарнинг ишга тушириш йўли билангина эмас, балки, аввало, вукудга келтирилган ишлаб чиқариш қувватларидан хашроқ фойдаланиш, материал ва меҳнат ресурсларини тежас сарф қилиш, юксак меҳнат умумдорлигига эришиш йўли билан ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш керак. Мен бу йили алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман.

Машина-ускуналардан тўла фойдаланиш, машиналарнинг бекор турлиларини тугатиш учун кураш-маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг катта резервидир.

Кўп корхоналарда ил вақтидан фойдаланиш ҳам муқалло қўнғилдагидек эмас. Талайгина корхоналарда кадрлар ўртасида қўнғилсиз халқ халқ қатта.

Меҳнатини илмий ташкил этиш — коммунист қурилишининг ҳўзирги босқичида партия иқтисодий сифатининг асосий йўналишларидан биридир. Шундай бўлса ҳам, энгил саноат, озиқ-овқат саноати, гўшт-сут саноати, маҳаллий саноат министрликлари, олабш иқтисодиёт комитетлари ана шу муҳим масала билан сўт шўғулланмоқдалар.

Айрим корхоналарда меҳнатини ил ташкил этиш юзасидан ишлаб чиқариш планлар қўнғилсиз бажарилмай қолди.

Энгил саноат, озиқ-овқат саноат

гўшт-сут саноати, маҳаллий саноат министрликлари, аҳолига маиший хизмат министрлиги, меҳнат саноати бошқармаси, меҳнат-нашлар депутатлари олабш, шайинг натижасида республика халқ истеъмоли учун керакли кўп товарларни олабш қилаётган.

Министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари бундай нуқсонларини тугатиш учун зарур чораларни кўришлари лозим.

СССР Министрлар Совети янгида 1970 йилда халқ истеъмоли товарларини аҳолига сотиш учун қўшнча равишда ишлаб чиқариш ва етказиб бериш тўғрисидаги ҳамда аҳолига маиший хизмат қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

ларини, трикотаж ва поймафал фабрикаларини қуриш ҳамда ишлаб турган ўн икки корхонадан реконструкция қилиш қўзда тутилди.

Янги корхоналарнинг қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

Қўнғилсиз олиб бормоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VII СЕССИЯСИ

Депутат М. ТУРСУНОВ докладининг давоми

(Боши учинчи бетда).

Кейинги йилларда республикада монументал санъат ҳам тез ўсиб ва ривожланиб бормоқда. Шаҳар ва қишлоқларда юзлаб ёдгорликлар ва монументлар қурилади ва қурилмақда. Буларнинг кўпчилиги монументал санъат асарлари, нисбатан кўнрақ асарларнинг замон талабларига жавоб бера олади.

Тошкент марказида В. И. Лениннинг қўйилган ҳайкали, республика пойтахтида ўн тўрт комсомошарафига қурилган ёдгорликнинг, графдан уруши ва Ўлут Батая уруши ҳақрамонлари шарафига республиканинг бир қанча шаҳарлари ва қишлоқларида ўрнатилган аjoyиб ёдгорликларнинг ҳозирги замон монументал санъатининг энг яхши асарлари каторига қўшилган. Бу асарлар билан фахрланишимиз мумкин. Бу ёдгорликлар юксак голий-бадий савияда баъради.

В. И. Ленин Марказий музейи филиалининг Тошкент шаҳрида қурилган ва ушбу йўналишда тутилган кўнрақ 100 йиллик юбилейи арафасида оқилан ҳашаматли бинос республика меҳнатқилларининг маданий ва сиёсий ҳаётидаги муҳим тарихий воқеа бўлди.

Бу ёдгорликлар Ленин юзларида нур эмис. Ушбу Октябрь тўғрисида юбилейи бўлиб бораётган ўрнатилган ҳаётийнинг ўрнатилган жуда катта соҳил ва маданий тараққиётини муносиб ақс эттирди.

Халқимизга, айниқса ёш авлодга эстетик ва сиёсий тарбия беришда монументал санъатнинг катта аҳамияти борлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон Коммунист партияси Марказий Комитети махсус қарор қабул қилди. Бу қарорда яратилган ёдгорликларнинг голий-бадий даражасини яхшилаш ва бунинг учун қўйилган талабларни ошириш чоралари белгилан берилди. Ёдгорликлар лойиҳасини тузишга ва уларни қуриш учун рўқсат беришга ҳақли бўлган ташкилотлар ва махсус қарор — шу қарорда аниқ белгилан қўйилди.

Қонун қабул қилинганга икки йил бўлди. Шу давр ичида партия, совет органлари, маданият ва маориф муассасалари томонидан, жа-

моатчилигининг кучи билан ўтмиш маданият ёдгорликларини сақлаш, оммалаштириш ва реставрация қилиш, шунингдек замон руҳига ва социалистик воқелигининг мазмунига ҳам жавоб берадиган янги маданият ёдгорликларини яратиш борасида аниқгина ишлар қилинди.

Ёдгорликларни сақловчи республика жамияти бу соҳада катта ишлар қилмоқда. Жамият правлениеси, унинг област советлари ёдгорликларни муҳофаза қилиш, шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг кенг табақалари орасида оммалаштириш ва пропаганда қилиш борасида систематик равишда иш олиб бормоқдалар.

Жамият активлари лекциялар ўқимоқдалар, экскурсиялар ташкил этмоқдалар, махсус кинофильмларни кўрсатмоқдалар, радио ва телевидение орқали гапириб, ёдгорликларни тарғиб қилмоқдалар. Саноат корхоналари, ташкилотлар ва ўқув юрталари архитектура ёдгорликларини ўз оқибатларида олиб, шу ёдгорликларни сақлаш ишларини яхши йўлга қўйди. Мақтаб ўқувчилари ёдгорликларни муҳофаза қилиш, ўрганиш ва пропаганда қилишга кўп эътибор бермоқдалар. Ўзбекистон комсомол Марказий Комитети бу йўналишда ташаббусни давом эттиришга ва ривожлантиришга ишончли.

Республика Маданият министрлиги ва ёдгорликларни сақлаш жамияти Ўзбекистоннинг аjoyиб ёдгорликларини ақс эттирувчи турли суратларни эълон қилиб ва выставкалар ташкил этиб, шу ёдгорликларни пропаганда қилиш ва оммалаштириш борасида қилган ишлар катта аҳамиятга эга.

Кейинги йилларда шу мавзуда бир қанча яхши брошюралар, тўпламлар, катта кўликлар, Республикада сақлаш қилиб келаётган турли намуналар, фотоальбомлар нашр этилди. Республикада сақлаш қилиб келаётган турли намуналар, фотоальбомлар нашр этилди. Республикада сақлаш қилиб келаётган турли намуналар, фотоальбомлар нашр этилди.

Маданият ёдгорликларини сақлаш ишларининг ҳаммасига Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий комиссиялари ва Президентининг ҳаммашида қўйилган эътибор бериб турибди.

Эришилган ютуқларни кўрсатиб ўтиш ва бу соҳада қилинаётган ишларни таъкидлаш билан бир-

ишларни таъкидлаш билан бир-бирига биз маданият ёдгорликларини сақлаш бўлимидаги қўнрақ ишларни яхши йўлга қўйишга ҳисобга олиш ишларини йўлга қўйиб бўлмадик даражада қўйиб бўлмадик. Музейлар ағаллаб турган бир қанча ёдгорликлардан тузук фойдаланилмади. Чунки, ишлар қилмадик саройининг қанчалар яхшироқ олтин суви юритилган чиройли қишлоқлар билан тула деворлари Хоразм архитектура ва амалий санъатининг аjoyиб экспонати бўлишга эришди. Аммо шу деворларга тахтача, гилла, мўр, фотографиялар намуналар миҳ билан қўйиб қўйилди.

Қўнрақ архитектура ёдгорликларини оқибатларида ва бошқа хўжалик муассасалари эътибори учун фойдаланилмади. Бундай архитектура ёдгорликларидан маънавий асарларни сақлаш шундай муассасалар шу вақтгача чинарлиб қорилган йўлга қўйилган. Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги жуда жиддий эътибор бериш лозим.

Устахоналаримиз материаллар билан етарли даражада таъминланмагани билан маданий қадрлар етишмаётганлиги реставрация ишларини яхши ташкил этишга ҳалақат беришда. Бу масалаларни ҳал этишга Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги жуда жиддий эътибор бериш лозим.

Археология ёдгорликларини сақлаш ишларида катта камчиликлар ҳам тутилган йўлга қўйилди. Махаллий Советлар ёдгорликларини етарли даражада назорат қилиб турмагани билан биз бу камчиликларнинг ҳал қилишга эришдик. Чунки, Фарғона областидаги Муг Пошша археология ёдгорлиги терриориясига гишт заводи қуришди. Умумийтифок аҳамиятига эга бўлган ёдгорлик яъни Қўва шаҳарчаси жуда ёмон аҳолига таъин қилинган. Бу ёдгорлик терриориясига ҳам гишт заводи қуришди, унинг бинолари

шаҳарча тупроғининг маданий қадрларини бузиб юбормоқда. Бундай мисоллар, афсуски оз эмас. Маданият министрлигидан ва меҳнатқиллар депутатларининг махаллий Советларидан археология ёдгорликларини сақлаш учун назоратни кўчатиришни талаб қилиш зарур.

Янги ёдгорликлар қуриш борасида ҳам биз лозим бўлган ишларнинг ҳаммасини қилганимиз йўқ. Кўп ҳиссада баъради ва чинарлиб материаллардан қурилган ёдгорликлар ҳали ҳам йўқ. Бу ёдгорликларнинг баъзи фойдаланиш, композиция, образларни ақс эттириш қўнрақ ўрта даражада ҳам паст.

Ёдгорликлар лойиҳасини тузиш ва уларни қуриш билан баъзан бу ишга ҳеч қандай алоқаси бўлмаган ташкилотлар ва айрим шаҳарлар шугулланмоқда. Асосан турли ремонт-қуриш ташкилотлари, мактаб қўнрақ хўжалиқ қўнрақлар ёки пуз топил бўлишга киришиб кетган кишилар бу иш билан шугулланмоқдалар. Бу масалалар Ўзбекистон Коммунист партияси Марказий Комитетининг қўнрақ айтиб ўтилган «Монументал санъат бўлими»га маълум қарорига қаттиқ амал қилиш зарур. Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва унинг қўнрақ органлари ёдгорлик лойиҳасини тузиш ва уларни қуришга киришадиган оқибатларида ҳам Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги билан бирга бўлиш мумкин бўлган ҳаётларнинг ўз вақтида олдин олишлар лозим.

Бадиий қимматга эга бўлмаган «ёдгорликлар» бўлишида алоҳида таъкидлаш ўтиш керак. Бундай ёдгорликларни чинарлиб бадиий ва замонавий асарлар билан аста-секин алмаштириш лозим.

Социалистик жамият монументал санъатининг асарлари аслини олганда ўз таъсирини замон ўтиши билан йўқотмайдиган абадий асарлар бўлиб қолшиш лозим. Бунинг учун, аввало, шу ишга жавобгар бўлган давлат органларидан руҳсат ва тасвир олишдан туриб республиканинг ҳеч бир районида ҳеч қандай ёдгорлик қурилмаслиги керак. Бу — ёдгорликларни сақлаш бўлимининг қўнрақ асосий талабларидан бири.

Моддий маданият ёдгорликлари

рига эга бўлган шаҳарлар ва аҳоли пунктларини реконструкция қилиш ва ланлаштириш лойиҳаларини ишлаб чиқиш масаласига сизларнинг эътиборингизни яна бир марта жалб қилмоқчиман. Бу гап, аввало, бизнинг ишлар йўқ ва қадимий шаҳарларимиз бўлган Самарқанд, Бухоро, Хива шаҳарлари, айниқса бу шаҳарларнинг тарихий қисмига тааллуқлидир.

Шундай лойиҳалар тузиб қўйилмаганили мазкур шаҳарларда бўлган айрим аjoyиб ёдгорликлар қадирга ҳозиринг қандаек салбий таъсир кўрсатмоқда.

Ёдгорликларни сақлаш ишлари билан шугулланмайдиган оқибатларида ҳам паст. Реставрация қўнрақларимизда материал-техника ва ҳаёт ҳолати — реставрация учун ишлатилмайдиган сифатли гишт ҳам етишмайди.

Республика Госплани, Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, Профсоюзлар-техника таълимни таъкидлаш қўнрақлари, Қўнрақ материал-саноати министрлиги шу масалаларни ҳал қилиб берадиган қўнрақ чораларни белгилаб олиб, амалга оширишлари керак.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон Коммунист партияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш ишига доимий эътибор бериб келмоқдалар. Қўнрақ қабул қилинган қўнрақ берилган ўрта вақт ичида Министрлар Советининг мажлисларида ва унинг аппаратида Бухоро ва Хива шаҳарларини ободонлаштириш, Самарқанднинг 2500 йиллигига таъбирлар қилиш ва шу юбилей байрамига ўтказиш билан алоқадор масалалар ҳамда Қўнрақ баъради таъкидлаш бўлган бошқа масалалар бир неча марта қўнрақ қилинди.

«Маданият ёдгорликларини сақлаш бўлими»га Ўзбекистон ССР қўнрақ партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлигида, бутун республика жамоатчилигининг иштироки билан муваффақиятли равишда амалга оширилишига аминимиз. Бу — бизнинг интернационал бурчимиз. СССР халқлари маданиятининг ҳазинасига қўнрақ ҳиссамиз.

(Қарсақлар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИ

1970—1971 ўқув йилига

Махсус маданият ва санъат олий ва ўрта ўқув юрталарида қўнрақ мутахассислар бўлиши

Ўқувчилар қабул қилади

Тошкент давлат консерваторияси

(Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 31 уй)

қўнрақ: фортепиано, торли ва духовий ҳамда халқ чолғу асбоблари, ашула, хор дирижёрлиги, композиция, музикашунослик, маданият оқартув ишлари.

сиртки: фортепиано, торли ва духовий ҳамда халқ чолғу асбоблари, хор дирижёрлиги, музикашунослик.

А. Н. Островский номиди

Тошкент театр-расомчиллик институти

(Тошкент шаҳар Герман Лопатин кўчаси, 77 уй)

қўнрақ: драматургия ва кино актёрлиги, музикали драма театри актёрлиги, халқ бадиий ҳаваскорлиги коллективлари режиссёрлари, театршунослик, монументал декоратив, наққошлик, театр-декоратив тасвирини сақлаш, графика, саноат графикаси ва ўқовона, санъат тарихи ва назарияси, бадиий керамика.

сиртки: драматургия ва кино актёрлиги, театршунослик.

Ҳамза номли Тошкент музика билим юрти

(Тошкент шаҳар, Свердлов кўчаси, 26 уй)

қўнрақ: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, уриб қилинадиган ва халқ чолғу асбоблари, ашула, музика назарияси.

сиртки: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, уриб қилинадиган ва халқ чолғу асбоблари, ашула, музика назарияси.

Самарқанд музика билим юрти

(Самарқанд шаҳар, Кирпич кўчаси, 2 «а» уй)

қўнрақ: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, уриб қилинадиган ва халқ чолғу асбоблари, ашула, музика назарияси.

сиртки: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, уриб қилинадиган ва халқ чолғу асбоблари, ашула, музика назарияси.

Наманган музика билим юрти

(Наманган шаҳар, Энгельс кўчаси, 33 уй)

қўнрақ: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, ашула, хор дирижёрлиги, музика назарияси.

сиртки: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, ашула, хор дирижёрлиги, музика назарияси.

Бухоро музика билим юрти

(Бухоро шаҳар, Комсомол 40 йиллиги кўчаси, 16 уй)

қўнрақ: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, хор дирижёрлиги, ашула, музика назарияси.

сиртки: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, хор дирижёрлиги, ашула, музика назарияси.

Андижон музика билим юрти

(Андижон шаҳар, Пушкин кўчаси, 75 уй)

қўнрақ: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, хор дирижёрлиги, ашула, музика назарияси.

сиртки: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, хор дирижёрлиги, ашула, музика назарияси.

Фарғона музика билим юрти

(Фарғона шаҳар, Садовая кўчаси, 3 уй)

қўнрақ: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, ашула, хор дирижёрлиги, музика назарияси.

сиртки: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, ашула, хор дирижёрлиги, музика назарияси.

Термиз музика билим юрти

(Термиз шаҳар, Нарманов кўчаси, 47 уй)

қўнрақ: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, ашула, хор дирижёрлиги.

сиртки: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, ашула, хор дирижёрлиги.

Урганч музика билим юрти

(Урганч шаҳар, Ленинград кўчаси, 1 уй)

қўнрақ: фортепиано, торли, духовий ва халқ чолғу асбоблари, ашула, хор дирижёрлиги, музика назарияси.

сиртки: духовий ва халқ чолғу асбоблари, хор дирижёрлиги.

Нукус музика хореография билим юрти

(Нукус шаҳар, Октябрь кўчаси, 1 уй)

қўнрақ: фортепиано, торли, уриб қилинадиган ва халқ чолғу асбоблари, ашула, хор дирижёрлиги, музика назарияси, халқ раис ансамбли артисти.

сиртки: халқ чолғу асбоблари, хор дирижёрлиги.

Тошкент маданият-оқартув техникуми

(Тошкент шаҳар, 2-Чимбой кўчаси, 87 уй)

қўнрақ: ишлаб чиқариш ишлари асоси, маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик иши.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

П. Б. Бекматов номли республика бадиий билим юрти

(Тошкент шаҳар, Байнал-Минал кўчаси, 2 уй)

қўнрақ: педагогик тасвирини санъат, театр декоратив, ҳайкалтарошлик, бадиий наққошлик, бадиий керамика, ёроқ, топ ва суякни бадиий ишлаш, бадиий кўнрақ тикиш санъати.

сиртки: педагогик тасвирини санъат, театр декоратив, ҳайкалтарошлик, бадиий наққошлик, бадиий керамика, ёроқ, топ ва суякни бадиий ишлаш, бадиий кўнрақ тикиш санъати.

Наманган маданият-оқартув техникуми

(Наманган шаҳар, К. Либнехт кўчаси, 2-уй)

қўнрақ: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

Қарши маданият техникуми

(Қарши шаҳар)

қўнрақ: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

Қабул қилиш қондалари

Олий ва ўрта ўқув юртига кирувчиларнинг режиссёр (директор) номига ёзилган аризалари қўнрақда тартибда берилади. Сиртки бўлимига кирувчилар аризаларини турар-қўнрақда ўқув юртига топширадиган.

Аризаларга қўнрақда ҳужжатлар қўнрақ топширилади: маълумоти-тўғрисида ҳужжат, тархима ҳол, ҳарактеристика медицина справкаси (286 форма) 4 та фотосурат (3 x 4 см), ўқув юртига келгандан сўнг кирувчилар паспорт ёни тузилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, ҳарбий билетини шахсият кўрсатадиган.

Олий ва ўрта махсус ўқув юрталарига кириш имтиҳонлари СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги қабул қондалари билан ўтказилади.

Кирувчилардан аризаларни қабул қилиш, кириш имтиҳонлари, шунингдек студентлар ва ўқувчилар сафига ўтказиш қўнрақда муқаддасла баъради.

Тошкент давлат консерваториясида аризаларни қабул қилиш 30 июнча, кириш имтиҳонлари 1 июлдан 15 июлгача, студентлар сафига ўтказиш 16 июлдан 20 июлгача.

Театр расомчиллик институтига аризаларни 10 июлгача, кириш имтиҳонлари 11 июлдан 25 июлгача, студентлар сафига ўтказиш 26 июлдан 30 июлгача.

Музика билим юрталарида аризаларни қабул қилиш 30 июнча, кириш имтиҳонлари 1 июлдан 15 июлгача, ўқувчилар сафига ўтказиш 16 июлдан 20 июлгача.

Маданият-оқартув техникумида аризаларни қабул қилиш 1 июлдан 31 июлгача, кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача, ўқувчилар сафига ўтказиш 21 августдан 25 августгача.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

сиртки: маданият-оқартув ишлари, кутубхоначилик ишлари.

ИРҚИЧЛАР БИЛАН МУСТАМЛАКА-ЧИЛАР ТИЛ БИРИКТИРДИ

ПАРИЖ. Жанубий Африка Республикасининг бош министри Жон Форстер, деб хабар беради Франс Пресс агентлиги. Испания ва Португалияга кетган 6 нуқлик сафарини таъминлади.

ТАСС шарҳловчиси Луис Серрано шу муносабат билан қўнрақларини баъради: Жанубий Африка Республикасининг бош министри Португалия министрлар кенгаши, мининг раиси Марселу Кастану ва президент Томаш билан олиб борган музоакараларида Африканинг жанубидаги миллий озолик ҳаракати ва резолюция ҳаракатга қарши «қураш методлари», шунингдек Ролевиядаги Ян Смит резиминга ёрдамчи қўнрақларни таъминлаш мақсади билан қилинди. Форстернинг Португалияга қилган сафаридан қўнрақдан ха йўқ.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШГА ПУЛ ЙЎҚ

ВАШИНГТОН. 23 июнь. (ТАСС). Қома президент Никсон юнпресс тақдим қилган ва медицина муассасалари нуқли ҳама уларни таъминлашга ариштирилган миқдорлар кўнрақларини қўнрақда тутиш юнун лойиҳасини бежор қилди. Бу қўнрақ лойиҳаси шу соҳада ушбу йиллик программани амалга ошириш учун

мақсади айлди. Жанубий Африка Республикасининг апартеид три Жон Форстер, деб хабар беради Франс Пресс агентлиги. Испания ва Португалияга кетган 6 нуқлик сафарини таъминлади. У аниқликда Лиссабон ёрдами билан ана шу мушкул аҳолидан қутулишга уринмоқда. Шу муносабат билан матбуот Форстернинг аввало Португалияда тўхталиб ўтганлиги тасодифий бир ҳол эмас, деб таъкидлайди. Португалия кўп йиллардан буён Жанубий Африка Республикасининг Европадаги «вафодор дўстидир». Янгида Претория билан Лиссабон музоакара борасида махфий битим тузганликлари тўғрисидаги хабарлар пайдо бўлиб қолди. Бу мамлакатларнинг ҳукуматлари бундай битим борлигини инкор этмади, ҳақиқат билан битим тузганликлари ҳеч қандай шубҳа йўқ.

Перу аҳолиси оғир табиий офат — элизилага учради. Либертад ва Айнаш департаментлари айниқса кучли зарар кўрди. Бир неча шаҳар ва қишлоқлар бутунлай вайрон бўлди. Маълумларнинг айтишича, 30 мингдан зиёд одам иш ҳалок бўлган. Суратда: йирик балчиқилик юрти — Чимботдаги бузилган уйлар. ТАСС фотохроникаси.

ИНТЕРВЕНЦИЯЧИЛАР ТАЛАФОТ БЕРМОҚДА</